

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. LXXVI. Matrimonium per vim & metum, vel per amentem contractum
pensionibus, & beneficiis non priuare. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

Tract. de Pension. Eccles. Cap. LXXV. 215

nullitate primi matrimonij, lis fuerat introducta ex capite vis & metus vxori illati, in cuius litis præiudicium non poterat secundum contrahi matrimonium, unde clericus iste secundi huius matrimonij nullitatem allegans prætendebat ad beneficia & pensiones admitti. † Sed responsum fuit ipsam repellendam esse triplici ratione, primò quia iste erat bigamus consummato primo & secundo matrimonio, cap. debitum, de bigam. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 83. maxime n. 4. adeo ut non excusaret credulitas mortis primi viri, ut aduertit de Grassis de effectib. clericat. effect. 1. numero 996.

37 † Secundò quia istud secundum matrimonium licet contractum fuisset pendente lite super nullitate primi, & iudicium talis nullitatis fuisset terminatum, aduertit Caren. de offic. inquisit. parte 1. tit. 5. §. 5. Castro Palao parte 1. tract. 4. de mod. proced. in causis fidei, disp. 8. puncto 16. §. 8. Farinac. de heres. quest. 178. num. 72. & ante eos Abbas in cap. cum in Apostolica, num. 3. in 2. notab. Francisc. Marcus de cis. 713. parte 2. Decius conf. 163. num. 7. versiculo tertio responderet, Lancellot. de attent. lite pendente.

38 † Tercio quia istud secundum matrimonium licet contractum fuisset pendente lite super nullitate primi, & iudicium talis nullitatis fuisset terminatum, aduertit Caren. de offic. inquisit. parte 1. tit. 5. §. 5. Castro Palao parte 1. tract. 4. de mod. proced. in causis fidei, disp. 8. puncto 16. §. 8. Farinac. de heres. quest. 178. num. 72. & ante eos Abbas in cap. cum in Apostolica, num. 3. in 2. notab. Francisc. Marcus de cis. 713. parte 2. Decius conf. 163. num. 7. versiculo tertio responderet, Lancellot. de attent. lite pendente.

39 cap. 4. limit. 17. per totum. † Verum quidem est quod absque discussione validitatis vel inualiditatis Matrimonij primo loco celebrati, procedi posset ad cassationem & annulationem secundi in præiudicium litis pendente contracti, quando præcessisset prohibitio cum decreto irritanti, ut probatur per textum in cap. tua fraternitas, de sponsa duorum, & per alia iura quæ bene deducit Basilius Pont. de Matrim. lib. 6. cap. 7. num. 5. & sequentibus, & probat etiam Abbas in dict. cap. tua fraternitas, & Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 2. num. 15. & lib. 3. disp. 25. num. 17. versicul. maxime quia, † & in hunc sensum accipienda sunt, quæ nos diximus in 2. volumine quest. benefical. cap. 182. numero 13. quia licet Sanchez dicta disp. 2. num. 14. distinguat inter prohibitionem perpetuam & temporalem, qualis est ex causa litis pendente, & hoc casu dicat expectandum esse iudicium super primo Matrimonio; tamen in distincte statim nullum declarari debere Matrimonium in præiudicium decreti

irritantis contractum probat Basil. Pont. loco mox citato.

Tertio sine dubio excludendus erat iste Clericus, quia quamvis eius Matrimonium in futurum declararetur nullum, & primum esset validum, & per consequens posterius irritum; tamen non ideo ob talem nullitatem liceret ipsi ad beneficia & pensiones admitti, per iura superius allegata, & nominatim Lotter. de re benef. lib. 3. q. 26. n. 76. & bene Rota dicta decis. 8. n. 3. versic. & procedit etiam, post consil. Farinac. dicens aliud esse quando nullitas proveniret ex defectu consensus.

Quintus casus est, quando post contractum Matrimonium per verba de præsentibus, pensionarius qui Matrimonium contraxit, transactionem fecit cum titulari absque approbatione sedis Apostolicæ, per quam conventum fuit, quod pensio in futurum sub minori summa solueretur; & hoc casu concludendum est conventionem illam non subsistere, & titulem ea non obstante non teneri ad solutionem, ut probat Barbof. in d. cap. 1. de Clericis coniugatis. Ex quadam decisione Rotæ Romanæ in Tullensifrufructuum Prioratus 21. Iunii 1619. coram Coccin. Anton. Ricciul. de person. extra, & 6. lib. 7. cap. 3. num. 2.

Sextus casus est quando Matrimonium fuit nullum, ex eo quod contractum fuit per eum qui erat in sacris Ordinibus constitutus, & hoc casu fatentur omnes, induci poenam priuationis, sed solum disputant, utrum poena hæc requiratur iudicis declarationem, an verò oriatur priuatio ipso iure, ut videtur est apud Barbof. in dict. cap. 1. de Clericis coniugatis. num. 7. ubi plures allegat, & de hoc mox agemus. † Idem statuendum est quando Matrimonium est clandestinum, eodem quippe modo beneficia, & pensiones amittuntur. Sanch. dict. lib. 7. disp. 43. num. 8. nihil enim interest siue Matrimonium palam & publice contractum fuerit, siue occulte, Carol. de Grassis de effect. Cleric. eff. 5. num. 17. post Gloss. & Abbat. in cap. cum decorem, de Clericis coniugatis. & Simon. Maiol. de irregul. lib. 1. cap. 34. num. 4. vers. hæc autem.

C A P V T LXXVI.

A R G V M E N T V M.

MATRIMONIUM per vim & metum, vel per amentem, contractum, pensionibus & beneficiis non priuare; utrum autem beneficia, & pensiones amittantur ipso iure per contractum Matrimonij, an verò sit expectanda sententia Iudicis, siue scienter, siue ignoranter Matrimonium fuerit nulliter contractum: Utrum poenæ in Gallia constitutæ aduersus eos qui sine parentum consensu Matrimonium contraxerunt, incurrantur non obstante nullitate Matrimonij, dum poena priuationis ipso iure incurritur propter aliquod factum non notorium requiritur sententia declaratoria facti, sed statim beneficium impetrari potest, non expectata sententia, possessor tamen de iure communi citandus est.

S V M M A R I V M.

- 1 Quando Matrimonium est nullum ob defectum consensus, non amittuntur pensiones nec beneficia.
- 2 In ceteris casibus quando Matrimonium non est nullum ex defectu consensus, per illius contractum pensiones & beneficia amittuntur.
- 3 Utrum pensiones & beneficia amittantur,

- quando consensus deficit in uno dumtaxat ex coniugibus.
- 4 Si vxor fuerit metu indulta ad Matrimonium, cessant nihilominus pensiones Marito debite.
- 5 Non debet fieri hoc casu distinctio inter virum scientem, & ignorantem, sed indistincte priuandus est pensionibus.
- 6 Utrum beneficia & pensiones nulliter contrahentis Matrimo

216 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij, &c.

- Matrimonium amittantur ipso iure, an verò requiratur sententia declaratoria.*
- 7 Beneficia non vacare ipso iure per Matrimonium quidam existimant.
 - 8 Si ob delictum oriatur priuatio debet intervenire sententia declaratoria quod delictum fuerit commissum.
 - 9 Contrahentes scienter Matrimonium nullum ipso iure priuantur, quamuis aliqui contrarium teneant.
 - 10 Verius est utroque casu scientia vel ignorantia, Clericum priuari ipso iure beneficiis, & pensionibus.
 - 11 Actus si ex se malus sit, non excusatur propter ignorantiam.
 - 12 Quoties concurrat rationis identitas, eadem poena infligi debet.
 - 13 Quando lex punit factum, non est considerandus effectus ex facto resultans.
 - 14 Ex communi sententia non debet fieri distinctio scientia & ignorantia, in questione priuationis beneficiorum, vel pensionum propter contractum Matrimonij.
 - 15 In terminis Ordinationis Regia, in Gallia & Hispania quamuis Matrimonium sit nullum, nihilominus per illud locus est poenis in ordinatione contentis.
 - 16 Ex actu nullo quando infligatur poena contrahenti.
 - 17 Actus nullus habetur pro valido, in odium illum facientis.
 - 18 Priuatus ipso iure non potest resignare, nec pensionem sibi reservare.
 - 19 Illius qui ipso iure priuatur beneficia statim impetrari possunt.
 - 20 Illi qui ipso iure priuantur, possessio sine citatione auferri non potest.
 - 21 Quod procedit in quacumque impetratione vacantium etiam ipso iure.
 - 22 In causis impetrationis vacantium ipso iure summariè procedendum est.
 - 23 Si factum propter quod inducitur vacatio ipso iure sit notorium, non requiritur sententia declaratoria.
 - 24 Si verè factum non sit notorium, sententia requiritur.
 - 25 Beneficium ipso iure vacans, statim conferri potest etiam ante sententiam declaratoriam.
 - 26 Sententia declaratoria priuationis ipso iure postea lata ad tempus impetrationis retrotrahitur.

SEPTIMVS est casus quando Matrimonium est nullum, ex defectu consensus; veluti si contractum fuerit per vim & metum cadentem in constantem virum, vel per eum qui tempore Matrimonij non erat sanæ mentis; tunc enim non impeditur sic contrahens admitti ad beneficia, & pensiones. Lotter. *dict. lib. 3. quest. 26. num. 77.* Rota *dicta decif. 8. num. 3. versic. & procedit etiam.* Barbol. *dicto cap. 1. de Cleric. coniug. num. 7.* Abb. *ibid. n. 7. vers. quandoque enim,* Sanch. *de Matrim. lib. 7. disp. 43. n. 7.* Rota *decif. 150. n. 21. part. 7. recent.* † ubi generaliter dicit locum esse priuationi quomodocumque Matrimonium etiam nulliter contractum fuerit, dummodo nullitas non proveniat ex defectu consensus; ne sit melioris conditionis ille qui contra Canones quàm qui secundum Canones contrahit; *cap. cum qui, de prabend. in 6. Gonz. d. gloss. 15. in principio, num. 4. & in 4. modo vacandi, & in gloss. 54. n. 44. & 46.*

Sed dubitatur quid statuendum sit si consensus deficiat ex parte alterius tantum ex coniugibus; si enim

consensus deficiat ex parte utriusque, nempe tam viri quàm mulieris, res est indubitata: sed si proveniat solum ex parte viri, ut quod fuerit impulsus metu cadente in constantem virum ad contrahendum, aut non fuerit mentis compos, similiter est extra dubium, sed si defectus consensus interueniat, solum ex parte uxoris dubitari potest; sed verius est siue defectus consensus interueniat ex parte viri, siue ex parte uxoris, beneficia non vacare, & pensiones non amitti; & ita concludit Sanchez *dict. lib. 7. disp. 43. n. 7.*

Verum hæc non ita simpliciter admittunt Doctores: nam quando defectus consensus provenit ex parte uxoris propter metum cadentem in virum constantem, dicunt hoc casu induci vacationem. Diaz. *in pract. crimin. cap. 80. num. 5. in fine.* Gig. *quest. 54. num. 10.* Garf. *dicta parte 11. cap. 8. n. 11.* Ratio est quia quando mulier est impubes, vel non sanæ mentis, est omnino inhabilis ad præstandum consensum; sed quando metu compulsa est, in ea adest consensus, & idèd cum non stet per Clericum, quin Matrimonium perficiatur, debet priuari beneficiis & pensionibus.

Neque admittenda est distinctio scientiæ, & ignorantie defectus in Clerico contrahente, quam nonnulli Doctores afferunt, & nominatim Valsq. *loc. citato*, quia in contrarium adest communis resolutio; videlicet, quod siue Clericus sciat impedimentum, siue ignoret, locus est priuationi, quando consensus per Clericum omni ex parte legitimus præstitus fuit. Ricc. *d. cap. 2. n. 7. lib. 7.* quamvis non eiusdem plane sit sententiæ Garf. quando Clericus ignorans impedimentum, nulliter quidem, sed bona fide contrahit, quæ resolutio admitti debet in casu ætatis impubertatis, sed non in casu metus, ut per Ricciull. *dict. cap. 1. num. 10. versic. est ratio*; & faciunt tradita in *cap. precedenti, num. 33. & 34.*

Magna tamen est dubitatio, utram beneficia & pensiones amittantur hoc casu ipso iure, in qua verior videtur illa sententia, quæ vult semper & indistinctè per contractum Matrimonij beneficia amitti ipso iure; quam sententiam multis exornat Ricciull. *dict. lib. 7. cap. 2. num. 12. & sequentibus, & num. 21.* ubi respondet ad omnes rationes adductas per Garf. tandemque optimis adductis fundamentis hanc tueri sententiam, quod nulla hac in parte fieri debeat scientiæ & ignorantie distinctio: non negamus varias esse doctorum opiniones suis suffultas in hac secunda questione rationibus. † Alii qui enim indistinctè censuerunt beneficia non vacare ipso iure, sed per sententiam quando Matrimonium est nullum, & copula non est sequuta, Garf. *de benef. p. 11. cap. 8. n. 5.* plures referens, & Sanchez *de Matrim. lib. 7. disp. 43. num. 3.* † Rationem afferunt, quia quando vacatio oritur in penam delicti, tunc exigitur sententia, cum per necesse debeat apparere de delicto, propter quod poena priuationis irrogatur; sed etiam quando oritur vacatio ex nullitate Matrimonij, eodem modo requiritur Iudicis sententia ante priuationem, quia hæc renunciatio est quæ tacita est, inducta per electionem vitæ contrariæ functionibus, & professionibus Ecclesiasticis, quæ non debet esse fortior expressa, quæ non valet, nec efficax est nisi fiat in manibus Episcopi, vel alterius Superioris ad id potestatem habentis, *cap. nisi cum priorem, & cap. admoret, & cap. quod in dubiis, de renuntiatio.*

Alij distinguunt inter contrahentes scientes & ignorantes, ut isti quidem priuantur ipso iure, illi verò non nisi per sententiam: qui enim sciunt Matrimo-

Matrimonium esse nullum, non videntur habere animum dimittendi vitam Ecclesiasticam, cum sciunt se non obligari ad illud observandam. Hæc fuit opinio Imolæ in *Clement. gratie, de rescript. numer. 25. Decij consil. 166. & Diaz in pract. crimin. canon. cap. 81.* quamvis Garf. d. lib. 11. cap. 8. num. 8. dicat, e contra contrahentes scienter priuari ipso iure, non autem contrahentes ignoranter, imò nec per sententiam debere priuari.

- 10 Sed ego sequutus Rotæ sententiam existimo Clericum ipso iure priuari indistinctè quocumque modo contrahatur Matrimonium, siue scienter, siue ignoranter, siue cum bona, si e cum mala fide; quia in utroque casu semper contrahens videtur habuisse animum, statum incompatibilem cum vita Ecclesiastica amplectendi, & recedendi à Clericali, si tamen nullitas procederet ex defectu consensu; quid statuendum sit circa scientiam & ignorantiam, diximus capite precedenti num. 33. & sequentibus.
- 11 Alioquin sequeretur eum qui deliquit esse melioris conditionis illo qui ignoranter, & bona fide contraxit, quod est contra textum, in cap. eum qui de prabend. in 6. in illis verbis, non enim decet, ut stultus melioris quam peritus conditionis existat, vel quod inuafor, eo qui iuste ingreditur, privilegio gaudeat prior: Roman. consil. 483. num. 6. & hanc sententiam probauit Ant. Ricciul. in dist. tract. de pers. extra gren. Eccl. existentibus, lib. 7. cap. 2. n. 24. quia ad priuationem sufficit actus Clericali contrarius; & quia quando est ex sui natura malus, ignorantia nullitatis non excusat à pœna: l. 1. Cod. de sepulch. viol. Ita identitatem rationis considerat Monter. decis. Arag. 46. num. 46. post Paris. consil. 40. num. 24. & 30. & casus ex se nullus reputatur validus in odium illum facientis: Bart. in l. non dubium, num. 16. C. de legibus, Tiraq. de retr. part. 1. gloss. 2. §. 1. num. 8. Monter. loco citato, num. 47. Gratian. disceptat. 213. num. 5. & sequentibus, & hanc sententiam idem Ricciul. pluribus comprobatur rationibus, & ad contrariam responderi dicto num. 24. usque ad 32.

- 12 Et quia cum utroque casu scientiæ, nullitatis vel ignorantie, rationis identitas concurret, eadem etiam pœna debet infligi, ut in terminis Matrimonij nulliter contracti dicit Crauer. consil. 191. num. 7. versicul. sed magis in terminis, cui additur
- 13 Ancharan. consil. 34. num. 18. quia lex intendit factum ipsum punire, non considerato iuris effectu, quia hoc casu lex nudum factum habet pro delicto. Felin. in cap. ruanos, 1. collat. 4. in principio num. 7. versicul. sed ex dictis domini. & Illamque dicit esse veriozem Lotter. de re benef. dicto lib. 3. quest. 26. num. 76. & sequentibus, reprobata contraria sententia (quam tuetur Sanchez dict. lib. 7. disput. 42. num. 3. ad finem, versicul. que omnia:) & hanc suam opinionem dicit Lotter. num. 78. procedere quando qui nulliter contrahit, sciebat nullitatem; dicens opinionem contrariam erroneam esse, post Conarr. de Matrim. parte 2. cap. 6. §. 3. sub num. 4. ad finem, versicul. tunc enim, Cenual. tom. 1. commun. opin. quest. 147. num. 4. & 5. Rota dicta decis. 8. post 2. volum. consil. Farinaciy, & decis. 2. post tract. Pici ad statum orbis. Idemque Lotter. ibidem num. 80. & sequentibus, bene respondet ad rationes quibus nritur Sanchez, cuius dicta hæc rependa non sunt. Gonzal. ad reg. 8. gloss. 15. num. 7. dicens illam esse in foro receptam, & à Rota Romana approbatam, & quam nos etiam iuxta mentem Rotæ amplexi sumus tom. 1. quest. benefic. parte 2. cap. 5. §. 4. num. 25. quibus additur

Sanleger. de Pensionib.

Gratian. discept. forens. cap. 5. num. 39. Capell. Tholol. quest. 239. & ibi Aufser. vers. sed Ioannes Andree, Staph. de literis grat. in 6. vacationis modo, n. 9. versic. posset tamen non absurdè dici: Azor. lib. 13. institut. moral. cap. 13. num. 6. Cenual. commun. opin. quest. 147. n. 5. cum pluribus aliis quos citat, sed non sequitur Sanchez, dicto lib. 7. disput. 43. num. 4.

Nonus casus est, quando agitur de Matrimonio clandestino, in quo eadem debet esse resolutio, quæ allata fuit circa Matrimonium nullum, quale est illud quod contractum fuit in terminis ordinatio-num, quales vigent in Gallia, & in Hispania, quibus in certis casibus matrimonia nulla & clandestina declarantur: veluti non præmissis denuntiatio-nibus, aut sine consensu Patris, quo casu licitum est Patri filium exheredare; tunc enim quamvis Matrimonium declaretur nullum, & clandestinum, secundum regni obseruantiam, nihilominus est pœna exheredationis, quia constitutio solum respexit factum, non autem validitatem Matrimonij.

Idem pœnæ constitutionis locus est quamvis Matrimonium declaretur nullum, ut bene comprobatur Molina de primogeniis Hispaniæ lib. 2. cap. 16. num. 16. & sequentibus, qui num. 19. sic distinguit; aut lex considerat solum factum & animum facientis, non autem iuris effectum, & tunc ex actu nullo inciditur in pœnam; aut verò lex iuris effectum considerat, & tunc ex actu nullo pœna non incurritur, ex Bartol. in l. quid autem, §. cum autem factum, de his qui nor. infam. Bald. in l. ea quidem, num. 3. Cod. si mancipi ita fuerit alien. Felin. in cap. ex tenore, num. 9. de rescript. & Quæ enim contra legem sunt, quamvis in se nulla sint, tamen in odium illorum, qui contra legem commiserunt, subsistere censentur: Bart. in l. non dubium, numer. 20. C. de leg. & ibidem Iaf. num. 9. Tiraquel. de retractu lignag. §. 26. gloss. 2. num. 8. & sequentibus. Vnde licet ex Concil. Trident. sess. 24. de reformat. Matrimonij cap. 1. Matrimonia clandestina declarentur nulla, tamen mandatur ordinariis, ut sic contrahentes arbitrio suo puniant; & quamvis contrarium colligi videatur ex traditis per Sanchez de Matrimon. lib. 3. disput. 2. num. 5. ille tamen manifestè faretur, distinguendum esse, utrum lex iuris effectum consideret, an verò solum factum, ut primo casu ex Matrimonio nullo non incurrantur pœnæ, sed duntaxat in secundo, ut patet responsione ad argumenta, & maxime numer. 8. versiculo ad confirmationem; & eandem distinctionem pluribus rationibus corroborauit Gratian. disceptat. forens. cap. 213. à numero 134 ad 25.

Cæterum supradictæ questionis, utrum priuatio beneficiorum fiat ipso iure, an requiratur sententia declaratoria, maximus est effectus; si enim fiat ipso iure, non possunt beneficia resignari in fauorem alterius, multò igitur minus pensio reservari, Sanchez dicto lib. 7. disput. 42. num. 13. & Imò existimat beneficia statim impetrari posse, ibidem numer. 12. post Anchar. in cap. quod à te, num. 4. de Cleric. coniug. & alios, quod debet intelligi sub duplici conditione.

Primo quidem ut si adit illius beneficii possessio for ipse citandus sit, antequam possessio facti, & & detentatio ab ipso auferatur, per text. express. in cap. licet Episcopus, de prabend. in 6. cuius hæc sunt verba, Licet Episcopus beneficium possit alteri de iure conferre, non debet illum te non citato in possessionem ipsius inducere corporalem; & ratio est quia licet Dominium sit amissum ipso iure, & propterea

T quoad

- quoad hoc non requiratur citatio, tamen quoad possessionem non inducitur ipso iure priuatio, idem pars est citanda, Paris. *de resignat. lib. 11. quest. 10. num. 11.* Salgad. *de regia protecl. parte 3. cap. 7. numer. 12.* dicens idem esse, quando prouiso facta fuit per Summum Pontificem, possessore in actu collationis non citato, tenetur enim executor in ipsa possessione datus, citare possessorem, ante traditionem possessionis. † Quod Ferretus extendit ad omnes beneficiorum ipso iure vacantium Apostolicas prouisiones, *consil. 4. num. 4. & consil. 10. num. 10.* post dictam gloss. in *cap. licet Episcopus, verbo te non vocato, versiculo & quod hic dicitur.*
- 21 † Ita tamen vt in huiusmodi causis summarie procedatur, per Gloss. in *dict. cap. licet Episcopus in verbo, te non vocato, circa medium, de prebend. in 6. Paris. dicto lib. 11. quest. 10. num. 34.* Salgad. *loco cit. num. 16.*
- 23 Secunda conditio est, vt si factum ex quo inducitur priuatio veluti Matrimonium non sit notorium, debeat interuenire sententia facti declaratoria, secus si factum esset notorium quia sententiam in factis notoriis non esse necessariam testatur Felin. in *cap. cum non ab homine, num. 10. in*

prima limitatione de iudic. Isernia in vrbis feud. cap. 1. §. sentimus. Le second. num. 2. versio. quid si esset notorium & quo tempore mil. inuestit. per. deb. Couarr. in cap. alma mater, in prima relectionis parte, §. 2. num. 9. versicul. & tamen. † in non notoriis vero sententiam facti declaratoriam requiri probatur per textum in cap. cum secundum leges, de heretico, in 6. Practic. Genuens. cap. 7. num. 8. Isernia loco cit. in verbo damnetur, Couarr. dicto cap. alma mater, in prima parte relect. §. 2. num. 9. post princip. versio. hic etenim in locis frequentissimo.

Sed quamuis in vacantibus ipso iure sententia facti declaratoria requiratur, tamen beneficium statim conferri potest, vt probat Couarruias *dict. numer. 9. post medium, versiculo quibus addi poterit. † Et* sententia retrahatur ad tempus impetrationis, imò ad tempus illius Matrimonij per beneficij possessorem celebrati; Sanfel. *de c. 15. num. 15.* idem post contractum Matrimonium non valebit resignatio beneficij sic vacantis ipso iure, Ceual. *commun. opinion. quest. 147. num. 6.* Sanfel. *dicta de c. 15. num. 16.* & statim, ac ante sententiam impetratio erit valida: Anton. Ricciul. *loco supra citato, lib. 7. cap. 1. num. 11.*

CAPVT LXXVII. ARGVMENTVM.

I Clericus militiæ Sæculari addictus sit tacite renunciat Clericatu, & pensiones amittit, quæ non nisi Clericis aut Clericatum assequi volentibus conceduntur cum clausulis solitis, & in hac renunciatione tacita non requiritur authoritas Superioris, quæ in expressa beneficij renunciatione interuenire debet: sicut per Clericatum amittitur feudum, nisi adsit contraria consuetudo, ita & per adeptionem Feudi perditur priuilegium Clericatus, vtrum autem ad amissionem pensionum, & beneficiorum sufficiat simplex adscriptio militiæ, an verò oporteat quod Clericus sæuis se immisceat; Et vtrum requiratur præuia monitio? Quid si agatur de pensione loco stipendij data aut è contra de pensione assignata in titulum veri beneficij? Clericum adscriptum esse militiæ sæculari quomodo probetur? Quæ sit diuersitatis ratio inter amissionem pensionum & priuilegij Clericalis? De variis priuilegiis Equitum Sanctorum Mauritij & Lazari, Lauretanorum, S. Stephani, Piorum, militiæ Christianæ, & aliorum circa pensionum retentiones? Quomodo & vsque ad quam Summam pensiones retinere possint post matrimonia?

SVMMARIVM.

- 1 Qui militia sæculari se adscribi patitur, tacite renunciat beneficiis & pensionibus.
- 2 Clericus armatam militiam assumens tacite renunciat statui Clericali.
- 3 Qua clausula apponi solet in reservatione pensionum pro illis qui non sunt consurati.
- 4 Tacita beneficij renunciatio fieri potest sine Superioris authoritate, secus est si fiat expressè.
- 5 Ex tacita beneficij renunciatione idem resultat effectus qui ab expressa.
- 6 Sicut pensiones ita & beneficia amittuntur ob tacitam Clericatus renunciationem.
- 7 Assumens Clericatum efficitur incapax feudi de iure communi, & num. 9.
- 8 Fallit tamen in locis ubi contraria viget consuetudo.
- 10 Vtrum sola assumptio militia sæcularis pensionum inducat priuationem, an verò etiam re-

- 11 quiratur quod Clericus sæuis se immisceat.
- 12 An requiratur quod Clericus præstiterit sacramentum militare, ad hoc vt priuetur pensionibus & beneficiis.
- 13 Iuramentum militare hodie non est in usu.
- 14 Qui à militia recedens penitentia ductus redit ad statum Clericalem, vtrum recuperet beneficia & pensiones.
- 15 Pensio assignata pro seruitio temporali, non amittitur per assumptionem militia sæcularis.
- 16 Qui monitus non abstinere ab enormibus pensionibus etiam temporali priuari potest.
- 17 Clericus monitus si non abstinere ab enormibus perdit fori priuilegium.
- 18 Pensionis assignata pro seruitio temporali licet est capax.
- 19 Concessio pensionis loco veri beneficij assignata, iisdem regulis subiacet, quibus alia beneficia.
- 20 Clericum assumpsisse militiam probatur ex descriptionibus in matricula.